

STAVBA RASTLINNÉHO TELA

Bunka = základ. stavby rastlinných tiel

Súbory buniek vytvárajú **pletivá** (ich štúdiom sa zaoberá – **Histológia**).

Orgány vznikajú združovaním pletív, (ich vonkajším tvarom sa zaoberá morfológia a vonkajšou stavbou anatómia).

PLETIVÁ

= sú súbory rastlinných buniek, ktoré sa tvarom prispôbili na vykonávanie určitej špecifickej funkcie

DELENIE PLETÍV:

A.) Podľa schopnosti buniek deliť sa:

1. Delivé pletivá – Meristémy: pozostávajú z delivých nediferencovaných buniek
Výskyt: v rastových vegetačných vrcholoch
Výtrusné rastliny: majú iba 1 delivú bunku, nazýva sa INICIÁLA
Semenné rastliny: majú sústavu delivých pletív MERISTÉMOV
 - **Vrcholový meristém (primárny meristém)**- delením zabezpečujú neustálu tvorbu buniek, rast rastliny do výšky
 - **Sekundárny meristém (napr. kambium)**- zabezpečuje hrubnutie stonky a koreňa.
2. Trváce pletivo (TP) – pozostáva z tvarovo a funkčne špecializovaných a diferencovaných buniek

TP podľa tvaru buniek a zhrubnutia bunkovej steny (nakresliť učebnica str.25)

1. **Parenchým** – pletivo s tenkými bunk. membránami, tvorí dužinu vnút. orgánov
2. **Kolenchým** – pletivo s nerovnomerne zhrubnutými bunk. stenami (pr. stonky uhorky a tekvice)
3. **Sklerenchým** - pletivo s nerovnomerne zhrubnutými bunk. stenami (pr. kôstka marhule, slivky)
4. **Prozenchým** – súčasť vodivého pletiva, pozdĺžny tvar buniek (pr. cibuľa)

TP podľa funkcie:

1. **Krycie** – na povrchu rastlinného tela, zabezpečuje ochranu rastliny
Pokožkové útvary: **a.) kutikula:** vosková vrstva na povrchu listov a stoniek, chráni rastlinu pred vysychaním
b.) prieduchy: otvory, ktorými rastlina zabezpečuje výmenu plynov medzi rastlinou a vonkajším prostr.
c.) hydatódy: prieduchy, kt. stratili zatváraciu schopnosť
d.) chlpy (trichómy): rôzny tvar a funkciu
e.) trne (emergencie): viacbunkové útvary s ochrannou funkciou (pr. trne ruží)
2. **Vodivé** – zabezpečujú transport látok v rastline. Tvorí ich cievne zväzky.
Na priereze stonkou môžeme vidieť **drevnú časť (xylém)** a **lykovú časť (floém)**. V drevnej časti sa nachádzajú CIEVY (vedú H₂O z koreňa k listom).
Lyková časť obsahuje SÍTKOVICE (vedú H₂O z listov k potrebným orgánom)
3. **Základné** – ich základom je parenchymatické pletivo
Asimilačné – v listoch rastliny (premena látok)
Zásobné – v hlúčach zemiakov (zásoby cukrov, škrobu...)
Vylučovacie – schopné produkovať rozličné látky (napr. mak – latex)